

« zurück blättern vor »

MURSZ subst. m., ab 1542; auch *morsz*, *murs*. **1)** ‘Sumpfboden, der aus entwässertem Torf entstanden ist’ – ‘gleba typu bagiennego powstała z odwodnionych torfów’: vor 1902 Jank., SW *Łąki torfowe spoczywają zwykle na dnie piaszczystym i noszą nazwę murszów*. ○ 1951 Upr.rośl.II 616, DOR [*Konopie*] *najlepiej udają się na czarnoziemach nizinnych, zmeliorowanych torfach nizinnych, murszach, czarnoziemach, lessach i madach*. – SW, LSP (pd.), DOR (roln.). **2)** ‘Holzfäule, die durch schädlichen Pilzbefall hervorgerufen wird; von dieser Fäule befallenes Holz’ – ‘rozkład drewna lub drzewa wywołany działaniem szkodliwych grzybów; drewno zaatakowane zgnilizną’: 1921 Sokoł.St.Las. 281, DOR *Zranienie korzenia, skałeczenie kory itp. mogą być w późniejszym wieku przyczyną murszu*. ○ 1952 New.Pam. 94, DOR *Zrąbać musi wszystek mursz i sęki, wyrównać, gdzie ośnikiem nie można się dostać*. – L, SWIL, SW, LSP, DOR. **3)** ‘Fäule der Kranzsprossen eines Hirschgeweihs’ – ‘próchnica odnóg wieńcowych poroża jelenia’: [hapax] 1937 Myśliwy s.2, HOP.JEZ. *Przyczyny powstawania murszu [poroża] czekają jeszcze wyświeślenia*. – nur DOR (łow.). ◇ **Var:** *morsz* subst. m. – L, SWIL, SW; *murs* subst. m. – SWIL, SW; *mursz* subst. m., vor 1902 Jank., SW – SWIL, SW, LSP, DOR. ◇ **Etym:** **1)** nhd. *mursch* adj., ‘mürbe, zerfallend’, GRI. **2)** nhd. *morsch* adj., ‘mürbe, zerfallend’, GRI. ◇ **Konk:** *nadpróchniały* adj., zuerst geb. SW, nur für Inh. 2; *spróchniały* adj., bel. seit 1476, STP, zuerst geb. L, nur für Inh. 2. ◇ **Hom:** *morsz* subst. m., ‘Walroß’, bel. seit 1535, SPXVI. ◇ **Der:** *murszasty* adj., [hapax] 1542 ZapWpol 8/521, SPXVI *pothym thysz wyerzbę murfchaftą sczyofznamy porambyly*. Nur für Inh. 2; *morszaty* adj., zuerst geb. L, nur für Inh. 2; *morszysty* adj., zuerst geb. L, nur für Inh. 2; *murszywy* adj., zuerst geb. SWIL, nur für Inh. 2; *murszaty* adj., zuerst geb. SWIL; *mursowaty* adj., zuerst geb. SWIL, nur für Inh. 2; *murszeć* v. imp., (1884) 1949–1951 Sienk.Ogn.III 231, DOR *Pan Zagłoba (...) jak utrzymywał – murszał w Zbarażu z ostatkiem i dziwił się, że jeszcze grzyby na nim nie porastają*. Zuerst geb. SW, nur für Inh. 2, 3; *zmurszeć* v. pf., (1888) 1890 Jun.Antrop. 126, DOR, zuerst geb. SW, nur für Inh. 2, 3; *murszowy* adj., 1951 Upr.rośl.II 617, DOR, zuerst geb. DOR. ❖ Ob es eine Kontinuität gibt zwischen *murszasty* von 1542 (s.o.) und den Belegen aus dem Ende des 18. – Anfang des 19. Jhs., ist unsicher.

« zurück blättern vor »